

Izhaja vsaki četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru z pošiljanjem
na dom
za celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 62 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo,
plača za vrstico je 10 k.
in za kolek 30 k.

"Poduk v gospodarstvu bogati deželo."

Štv. 13.

V Mariboru 11. julija 1867.

Tečaj I.

Je-li še kaj upanja?

Po slednjih dogodbah se je vlegla neka bezupnost v srca slovenska. Kakor z zaprtimi očmi pričakuje večina naših rodoljubov zadnjega osodopolnega mahleja, in kdor bi hotel v kratkih besedah opisati mnenje slov. sveta, naj bolje menda bi ga izrazil pozluzevaje se Prešernovih besed: „Na tleh leže slovenstva stebri stari.“

Res kdor med nami v golo sedajnost oči upira, mora mu skoraj srce upasti. Narodi kličejo po vsakdanjem kruhu pravice, nazaj zahtevajo svoje prvenstvo v svobode, katero jim nikdar ni bilo na prodaj. Na Dunaju pa sedi državni zbor, hoče narodom pravico in svobodo odkupiti in jim kuha za to neko lečino jed, katero je pa tako redko vsukal, da bi v krebno tekla. Kar se nas Slavjanov tiče, vidi se kakor da bi se že delala žlica, v kateri se imamo potopiti. Do zdaj pa še ta žlica ni gotova in dokler ne bo, bodimo pogumni, naj pride čez nas kar hoče, morebiti nikdar nismo bliže bili svojeji sreči, kakor zdaj.

Absolutizem (samovladarstvo) se je bil preživel. Ne smemo sicer reči, da bi bili pokali topovi pri Solferini in Magenti na njegovem grobu; ne da pa se tajiti, da so mu stavili zadnji obrok. Njegovo mesto osrečiti onemoglo Avstrijo je bil prevzel vstavni centralizem z nemškim nadvladanjem. Da tudi ž njim ni nič, dokazovali smo avstrijski Slavjani dokaj let, pa nam se ni verjelo, dokler niso naših misli krvavo potrdili pruski topovi pri Sadovi in kraljevem Gradcu. Centralizem se je razcepil na dvoje: nastal je dualizem, t. j. nemški centralizem tikraj, mažarski onkraj Litve. Ali noben način vladanja ni svoje nezmožnosti tako hitro dokazal, kakor dualizem. — Sto in stoletja je vladal z večjo ali manjšo srečo absolutizem; blizo šest let je živel ustavni centralizem; ni pa še pol leta, kar imamo dualizem, in očevidno je, da mora nehati dualizem, ali pa — Avstrija, Očevidno kaj pa da le onim, ki hočejo gledati. Le se ozrimo!

Balkanski polotok odmeva od vojnega vriska; slavjanski velikan, o katerem se je do zdaj menilo, da si pušča kakor kralj Matjaž le rasti na tihem svojo brado devetkrat okoli kamnite mize, je sicer zdaj le še zdihtol, pa že pred njegovim (bratovskim) zdihtlejem se trese ostarela Evropa; Pruskeje je, kakor vleva francoski prigovor pri jedi narastel tek in željno steza svoje roke po vsakej deželici, kjer si kakega Nemca misli; Francoska hoče svojo obledelo slavo zopet na noge spraviti in Laška tudi še nima, kakor pravi, svojih narodnih mej: reprezentanta dualizma pa, državna zbora v Pešti in Beču mirno vlivata svoj potitični svinec, kakor da bi se vse to Avstrije nič ne tikalo, kakor da bi bila Avstrija obdana s kitajskim ozidjem. — Tako dualizem umeva zvučajno politiko. In notrajno? Ne bolje! Nezadovoljnost z dualizmom povsodi raste, že Nemcem in Mažarom več ne zadostuje, in če pojde še nekoliko časa tako naprej bodo poslanci v Pešti in Beču — edini dualisti. Posebno zadnjim pa ga dualizem že tudi mnogo prizadeva — pa vendar ni še nobeden ministar. Dasiravno so ti možje g. Beustu k vsemu priklimali, kar je želel, so se mu vendar tako slabo prikupili, da si je raje vzel neliberalnega in malo ljubljene g. Hye-ta, ki ni niti poslanec, za ministra.

Pri vsem tem ne more dolgo trpeti in dualizem pojde, od koder je prišel in prepričani smo, ta se mu ne bode niti ta čast skazala, da bi ga s topovi pokopali.

Tako Avstriji ne ostane drugega kakor dolgo zaničevani in obrekovani federalizem, in za nas Slavjane pride potem če že ne zlata, pa vsaj boljša doba.

Gospodarske stvari.

Trsoznanstvo.

(Dalje.)

Št. 8. Tičevina rana modra, frühblauer Wildbacher. Ima bolj neravno, gubasto listje in vejasto grozdje, katero blizo 14 dni prej zori, drugače pa je vsa enaka prejšnjemu.

Št. 9. Tičevina trnolomodra, schlehenblauer Wildbacher. Se razločuje od modre po beložlitem rožju, bolj vejastem rahlem grozdju z drobnejimi rdečomodrimi jagodami in čeravno pozneje zori, ga nekteri bolj čislajo, ker so jagode vse na enkrat zrele, med tem, ko gosti grozd modre tičevine zelene jagode hranuje in vino kvari, katero se po 3. letu precej poboljša in bolj belo postane; drugi pa toto trto zatirajo.

Št. 10. Tičevina rdečelistna, rothblättriger Wildbacher. Je razun menj narezanega, bolj nagega in na robu zavitega listja, katero je septembra že rdečkasto, enaka prvemu, vender manj vredena.

Št. 11. Tičevina pozna modra, später, blauer Wildbacher. (Catonia elongata,) ima bolj veliko listje, daljše kolence, močno raste in pozneje zori kakor prva, v cvetu je občutljiva, zato se povsod zatira.

Št. 12. Tičevina bela ali tičjanek, muhovnik, weisse Vogeltraube, (lat. avicella inanis.)

Mali trs je prtičen, rožje rjavo, črnopikasto, kolenea okoli 3 palce dolga.

Listje je mali modrini ali cimotniku podobno, kakor papir tanko, malo narezano, ostro zobčasto; veruge stranske malo razširjene, petlja napol odprta, večidel zaprta; zgornja stran ravna, temnozelená, spodnja gola, petlja 3 palce dolga, rdečkasta. Grozd rahel, mal, vender večkrat zlo dolg, recelj kratek, tenek, prhek; jagode neenake, opečene, prav tankomešičkaste, žilaste, zlo sladke, rano zori, že začetek septembra.

Hasek izvrstnega vinograda.

(Dalje.)

Iz prejšnjega vidimo, da je to velik razloček! — Tudi letos plačujejo lanska vina po 80 for. in še čez, stara vina pa po 120 for s posodo vred. Jaz sem prodal štrtinjak brez posode lanskega vina za 80 for 50 kr. Pridelal pa pri vsem tem, da mi je mraz dobro tretjino pobral 90 veder ali 9 štrtinjakov na enem oralu; nov vinograd blizo 3 oralov še ne rodi. — Koliko pa ti? ki si ne dajaš nič dopovedati, se nočeš učiti in se le vedno stare trme držiš, ter se hudiš celo nad une, koji te dramijo in k boljšemu blagostanu silijo. — Uči se toraj rad, čitaj Slovenskega Gospodarja, Novice, umnega vinorejca itd. Tu ni gledati na neke krajcarje bodisi forinte. Po krčmah, sejmi, shodih, na prevzetnih nošah itd. pa bodi skop in trd kot jeklo, ker te reči niso neobhodno potrebne, kolikor si v teh rečih pretrd, toliko bodi v unih darežljivi in velkodušnejši: jaz sem se iz slavnih „Novic“ gospodarstva naučil; Bog jim plati! Ne izgovarjaj se s tem:

